

7. Hafta

Ahşap Rahle, K rs  ve Sandukalar, Kutular, Kur'an Muhafazaları

SAN316 TÜRK EL SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖGR. ÜYESİ RUSTEM BOZER

Ahşap Rahle, K rs  ve Sandukalar, Kutular, Kur'an Muhafazaları

Anadolu'da rahle, k rs  ve sandukalar, Kur'an muhafazaları gibi değişik türden ahşap eserler mevcuttur. Bu eserler de biçim bakımından belli çerçevelere sahip olmakla birlikte yüzyıllara göre bilhassa teknik ve süslemelerinde gelişim ve değişim sergilerler. Bunlardan bir kısmı Ortaçağ'da daha az örnekle temsil edilirken bir kısmı da Osmanlı döneminde daha az örnekle temsil edilir.

SAN316 TÜRK ELSANATLARI TARİHİ II
DR. ÖGR. ÜYESİ RÜSTEM BOZER

Ahşap rahleler Ortaçağ'da az sayıda örneğe sahiptir. Fakat bu örneklere baktığımızda ne denli görkemli bir mirasa sahip olunduğu anlaşılır. Mevlana Dergâhı ve Konya Sultanlar Türbesi'nde bulunan rahleler, devrinin oyma tekniği ile yapılan palmet-rumeli kompozisyonlarının yanı sıra kalemişi ve altın yaldız/varak bezemeleri ile eşsizdir. Mevlana Dergahındaki rahlenin iç yüzlerindeki çift başlı kartal ve aslanlar ile donatılmış tasarımlar sadece ahşap eserlerde değil devri içindeki diğer süsleme alanları içinde de ayrı bir öneme sahiptir. Selçuklu devrindeki bitkisel karakterli süslemeye karşılık Osmanlı devri rahlelerinde kakma tekniğinin önem kazanmasıyla geometrik süslemeler öne çıkar.

Selçuklu devrine ait ahşap kürsüler yok denecek kadar azdır. Fakat Beylikler devri ile bilhassa Osmanlı devrine ait vaaz kürsüleri kendine has biçimleriyle ele almaya değer örneklerdir. Başta Süleymaniye olmak üzere sultan camilerinde bulduğumuz vaaz kürsülerinde gerek künde kari ve oyma teknikleri gerekse bu dönemde ortaya çıkan kakma tekniği diğer ahşap malzemelerdeki gelişmelerle paraleldir.

Ortaçağ'da nadir görülen ancak Osmanlı döneminde örneklerini çoklukla gördüğümüz ve pek çoğu türbe ve camilerden toplanan Kur'an muhafazaları döneminin en önemli kakma/tarsi tekniği ile yapılan süslemelere sahip eserleridir. Hem geometrik hem de bitkisel süslemeleri başarı ile sunan örnekler bugün önemli koleksiyonlarını oluşturur.

Ahşap sandukalar mevcut örneklere baktığımızda Ortaçağ'da tercih edilmiş görünür. Konya Mevlana sandukası, Akşehir Seyit mahmut hayrani türbesinin bugün türk ve islam eserleri müzesinde bulunan sandukaları, amasya ve civarındaki örnekler ile ankara ahi şerefettin sandukası zamanlarının temsilcileri mahiyetindedir. Ankara örneğinin ustasının yine ankaralı oluşu, ankara atölyelerinin önemini pekiştirmesi bakımından da değerlidir. Sandukalarda geometrik ve bitkisel bezemelerin yanı sıra yazının da süslemede önemli bir yer tuttuğunu vurgulamalıyız. Şüphesiz bu yazılar genellikle ayet ve hadis ağırlıklıdır. Osmanlı devrine ait az sayıdaki sandukalardan biri Süleymaniye külliyesi içindeki Hürrem sultan türbesinde bulunan örnektir. Yine devrinin özelliği gereği bu sandukada kakma ve tarsi teknikleri tercih edilmiştir.

SAN316 TÜRK EL SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖĞR. ÜYESİ RÜSTEM BOZER

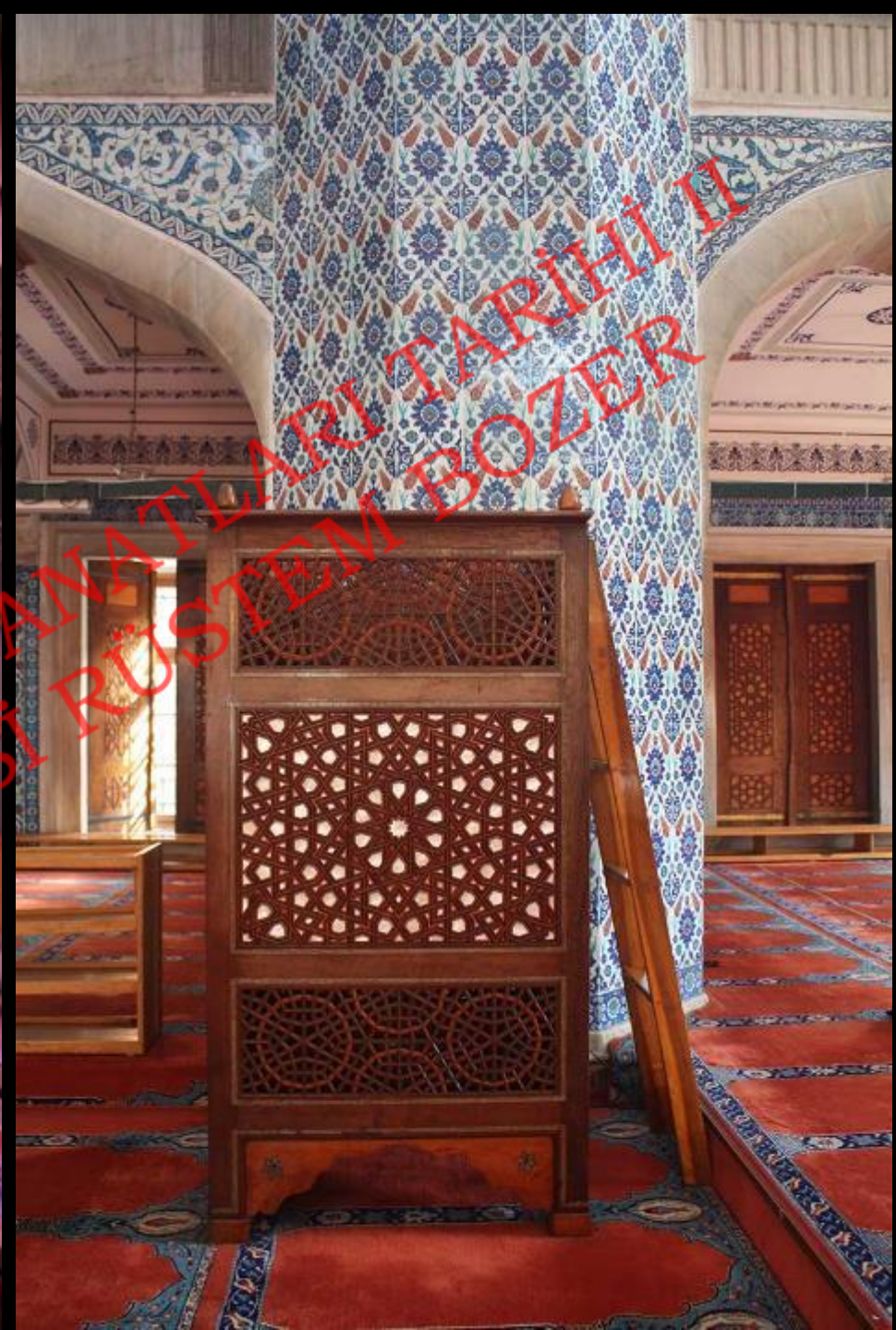

SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖĞR. ÜYESİ RÜŞŞEM BOZER

SAN316 TÜRK EL SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖGR. ÜYESİ RÜSTEM BOZER

SAN316 TÜRK EL SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖĞR. ÜYESİ RÜSTEM BOZER

SAN316 TÜRK EL SANATLARI FARKLI II
DR. ÖGR. ÜYESİ RÜSSEM POWER II

SAN316 TÜRK EL SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖĞR. ÜYESİ RÜSTEM BOZER

SAN316 TÜRKİYE SANATLARI TARİHİ II
DR. ÖĞR. ÜYESİ BÜSTEM BOZER

